

## جایگاه نور در طراحی خانه های سنتی ایران

۱- نام استاد و ایمیل: جناب آقای دکتر بابک خورشیدی

۲- نام دانشجو و ایمیل: شیوا آقائی دانشجوی ارشد دانشگاه ماد سنج

### چکیده:

در معماری گذشته ایران، بنا و نور را در نقش جسم و روح می توان دید که به هم وابسته اند. یکی برای حضور مادی و دیگری برای حضور معنوی، این همان اندیشه و بینشی است که معماری گذشته ما را جاودان ساخته است. این دو چنان باهم درآمیخته و یکی شده اند که مرزی میان آن دو نمی توان قائل شد. با تفکیک های این دوازدهم، و توجه صرف به کالبد با معماری ای خشک و بی روح مواجه خواهیم شد. معماری ای که نمی توان برای آن هویتی قائل شد. در صورتی که نور به عنوان اساسی ترین عنصر به معماری امروز ایران هویتی راستین و نقشی تعیین کننده در شکل دادن به فضای زندگی انسان بخشیده است.

دریافت درست از نقش نور طبیعی در معماری گذشته، گامی است برای پیوند زدن نقش نور طبیعی به معماری امروز. در اثر تابیدن نور الهی به درون کالبد مادی، یعنی جایگاه نفس آدمی است که انسان به رشد و تکامل معنوی می رسد. در نتیجه برای نمایش این تمثیل در معماری اغلب بناهای مذهبی نور به عنوان عنصری بارز و مستقل از سایر عناصر و مفاهیم بکار رفته و در ساختمان به کارگرفته می شود؛ به گونه ای که شعاع های آن به طور واضح در کالبد مادی و تاریک حجم معنوی اش را از دست می دهد. این وظیفه برعهده معمار است که از نور، سایه، روشنایی، تاریکی و روزنه های جداره بنا و ... به گونه ای استفاده کند. در این تحقیق، سعی بر آن است روح و بنا و همگون شدن آن با معماری گذشته بررسی شود. همچنین تلاش خواهد شد، بینش و اندیشه ی معماری گذشته استخراج و به معماری امروز پیوند زده شود این مقاله درصدد یافتن پاسخی متقن برای سبب جاودانگی معماری گذشته ی این مرز و بوم به وسیله نور طبیعی و دریافت درست این بینش و اندیشه و چگونگی بهره گیری از آن در معماری امروز است.

واژگان کلیدی: نور، جایگاه نور، خانه های سنتی، معماری، معماری معاصر.